

KWP

Rotterdams Talent

VERSLAG van de *KWP Special*

Kan mentoring in Rotterdam onderwijskansen versterken?

Donderdag 3 oktober 2019

Hogeschool Inholland, Posthumalaan 90 Rotterdam

Guido Walraven begint met een introductie van de *KWP Special* en de mentormethodiek. Hij leidt een voorstelronde waarin alle deelnemers kort aangeven wat hun achtergrond is.

Voor deze *KWP Special* hebben we mensen uitgenodigd die zich bezig houden met mentoring. Vanuit verschillende rollen en posities, zodat we drie kennisbronnen kunnen verbinden: kennis uit onderzoek, vakkennis van professionals en ervaringskennis van deelnemers.

Dat zie je ook terug in het programma.

We plaatsen mentoring in een breed kader van onderwijskansen en ongelijkheid. We presenteren resultaten uit enkele recente onderzoeken. We vragen professionals die in Rotterdam mentoring programma's organiseren naar hun ervaringen. En we laten jongeren aan het woord: hoe kijken zij aan tegen het hebben van een mentor?

We sluiten af met een discussie over duurzaamheid van mentortrajecten: doen we de juiste dingen en doen we ze goed? Hoe gaan we de komende jaren verder met mentoring in Rotterdam?

Algemene inleiding: Onderwijsongelijkheid, diversiteit en mentoring

Sabine Severiens geeft vanuit haar leerstoel Onderwijskunde, in het bijzonder 'Onderwijs en Diversiteit', een inleiding over onderwijskansen: kansenbeleid, theoretische achtergronden, recente inzichten en ervaringen. Zij zoomt daarbij in op mentoring als mogelijk beleidsinstrument.

Sabine start met Bronfenbrenner's bio-ecologische model en met Bourdieu's kapitaaltheorie, waarin wordt gesteld dat de mentor nieuwe bronnen van kapitaal kan openen voor de leerling.

Onderwijskansen kunnen vergroot worden als er meer contact is tussen de ringen in het model van Bronfenbrenner. Bijvoorbeeld school en gezin; of de binnenring (invloeden in de klas, zoals sociale cohesie) en buitenring (invloeden buiten de klas, zoals mentoring of buitenschoolse huiswerkklassen).

Sabine gaat ook in op de vraag welke verschillen leiden tot ongelijke kansen? En wat kan onderwijs doen aan het vergroten van kansen en aan gelijkheid van kansen? Sabine geeft aan dat je met onderwijs wat kan doen, maar dat je ook deel uitmaakt van een maatschappij die van invloed is op wat er in het onderwijs mogelijk is. Driessen noemt vooral vier dingen die je kunt doen rond kansengelijkheid.

Het Manifest van de Kenniswerkplaats noemt er daar twee van en ook een derde: inzetten op Rotterdams burgerschap. Een mentor staat niet in dat lijstje, maar opent wel bronnen van 'kapitaal'. Evaluaties laten gemiddeld weinig effecten zien, maar dat geldt ook voor de meeste andere jeugdinterventies.

➔ Link naar PowerPoint: verderop te vinden op de KWPwebsite

Organiseren van mentoring in Rotterdam

- Mentoren op Zuid

Waar lopen professionals tegenaan bij het organiseren van mentoring programma's en hoe worden knelpunten aangepakt?

Margriet Clement (Hogeschool Rotterdam) kent de dagelijkse gang van zaken bij Mentoren op Zuid vanaf de start.

Margriet laat eerst een filmpje zien van het mentorprogramma op RVC De Hef. Vervolgens gaat zij in op de volgende kenmerken van mentorprojecten vanuit de praktijk:

- Studenten gaan actief met scholieren aan de slag (Margriet verwijst nog naar de tv-serie Taarten van Abel vanwege het informele gesprek);
- Samen met de leerling wordt het doel bepaald en wordt besproken waaraan gewerkt gaat worden.

Interactie en focus worden met name genoemd als succesfactoren bij mentorprojecten.

Knelpunten zijn er op het gebied van actief bezig zijn: Hoe kan ik met de scholier aan de slag? Het helpt om ideeën over activiteiten uit te schrijven.

Als het gaat om training van de studenten die als mentor fungeren dan biedt Mentoren op Zuid een basistraining en daarna wekelijks intervisie (bijvoorbeeld als het gaat om gespreksvaardigheden).

Om de impact zichtbaar te maken moeten mentoren wekelijks reflecteren via de studentmentorapp.

Docenten bevragen vervolgens de mentee (evaluatie): Wat vinden de mentees ervan?

Margriet gaat verder in op het Center for Evidence Based Mentoring in de VS, wat onderzoek doet naar hoe effectief mentoring is.

➔ Link naar filmpje Mentoren op Zuid: verderop te vinden op de KWPwebsite

Effecten van mentoring: resultaten van lopend onderzoek naar Rotterdam

- Op een gymnasium (PACT)

Lonneke de Meijer onderzocht een mentorproject op een Rotterdams gymnasium, waarin leerlingen aan de Erasmus Universiteit werden gekoppeld volgens de methode van Mentoren op Zuid.

Ook Lonneke laat aan de hand van Bronfenbrenner en Bourdieu zien hoe mentoring een bijdrage kan leveren aan onderwijskansen. Een risico is volgens haar dat een mentorproject een eilandje wordt in je school, en dat de resultaten niet goed buiten het project worden meegenomen. Uit haar onderzoek en dat van anderen blijkt dat de resultaten van mentoring bescheiden zijn. In de discussie wordt duidelijk dat daarbij heel belangrijk is welke vragen er tijdens de evaluatie worden gesteld (bijvoorbeeld over schoolprestaties bij rekenen of over zelfvertrouwen).

➔ Link naar PowerPoint: verderop te vinden op de KWPwebsite

In het Douwers project

Lois Schenk vertelt over de eerste resultaten van haar onderzoek onder mentees en mentoren in het Rotterdamse Douwers project.

Zij richt zich in haar onderzoek voornamelijk op de kwaliteit van de relatie tussen mentor en mentee, dat een voorwaarde is voor effectiviteit. Die kwaliteit hangt mede af van hoeveel sociale vaardigheden je al hebt en hoeveel steun je al van thuis ontvangt. Dat levert een dilemma op en geeft aan waarom het soms moeilijk is om resultaten te bereiken. Daarnaast zijn ervaren gelijkenissen (bijvoorbeeld van dezelfde sport of muziek houden) een rol bij de relatiekwaliteit.

➔ Link naar PowerPoint: verderop te vinden op de KWPwebsite

Ervaringen van jongeren

- Reflecties en ervaringen vanuit de jongerenraad Young010

Young010 is de jongerenraad van Rotterdam. Die heeft onlangs een rapport uitgebracht over kansengelijkheid in het onderwijs (Succes behaal je niet alleen). Daarin is ook een aanbeveling gedaan over buddies/mentoren/'schaduwouders'. Enkele jongeren van Young010 kwamen langs om daarover te vertellen. Mayra Pereira Furtado dos Reis en Nuno Neto vertelden over het onderzoek en de aanbevelingen. Ondersteuning van ouders is belangrijk. Daarom moeten de relaties tussen school, ouders en kinderen worden versterkt. En ouders zouden geholpen moeten worden om die ondersteunende rol goed te kunnen vervullen. Wanneer ze dat niet goed kunnen, dan kan een 'schaduwouder' of mentor de jongeren steun bieden.

Chaimae Fadis en Ibrahim Acharki vertelden hun ervaringen.

Chaimae heeft op de Hef Mentoren op Zuid leren kennen, maar had daar toen niet zo'n behoefte aan omdat ze van huis uit veel stimulans en motivatie ontving. Toen ze een vervolgopleiding ging kiezen kon ze wel steun gebruiken, mentoren zouden daarom volgens haar op maat moeten worden ingezet. Chaimae is zelf ook peercoach geweest voor jongere leerlingen.

Ibrahim zat op het Marnix Gymnasium, dacht lang dat hij biologie wilde gaan doen maar begon te twijfelen. Hij zocht steun bij de Game Change Academy waar hij een mentor en rolmodel kreeg, die onder meer toegang bood tot nieuwe relevante netwerken. Bij mentoring gaat het net als bij opvoeding volgens Ibrahim niet om sturen maar om het mogelijk maken dat de jongeren zelf hun weg vinden.

➔ Link naar PowerPoint: verderop te vinden op de KWPwebsite

Discussie: Hoe gaan we verder met mentoring?

Een discussie over hoe we verder willen en kunnen met mentorprojecten in Rotterdam. Daarbij ook verder praten over de vraag:

Hoe kan mentoring onderwijskansen in Rotterdam versterken?

- Door oog te hebben voor voorwaarden en succesfactoren, zoals een goede training van de mentoren en een duurzame borging in de school of organisatie waar mentoring plaatsvindt.
- Door aandacht te geven aan verduurzaming van programma's.
- Door overzicht te krijgen en houden over lopende projecten (misschien door middel van een digitaal platform of een coördinator).

- Door na te denken over het werven van meer mentoren (want er zijn er niet genoeg) en misschien het vormen van een Rotterdamse pool.
- Door oog te houden voor het leveren van maatwerk: de ene leerling/jongere heeft behoefte aan een mentor in de tweede klas middelbare school, een andere in de vijfde. Je zou de drempel willen verlagen voor het vinden van een mentor.
- Door (mede met het oog op maatwerk) goed te luisteren naar de ervaringen van mentees, en daarnaast die van mentoren en organisatoren.
- Door de literatuur bij te houden, bijvoorbeeld over doelgerichtheid en duur van programma's.
- Door aandacht te schenken aan de brede ontwikkeling van jongeren, bij het ontwerpen, uitvoeren en evalueren van programma's.
- Door na te denken over de vraag of je mentoring alleen wilt inzetten bij problemen, of dat je elke jongere een steuntje in de rug van een mentor wilt bieden.